

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Даниела Христова Тасевска,
Великотърновски университет „Свети свети Кирил и Методий“
на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни
науки, професионално направление 3.2. Психология

Автор: Елени Клеантис Статопулу

Тема: Училищният тормоз и свързаните с него нарушени хранителни нагласи сред подрастващите ученици: *Психологично консултиране на преподавателския състав за ефективно психологично управление*

Научен ръководител: доц. д-р Теодор Гергов

В настоящото изложение предоставям констатациите си от прочита на труда, предмет на обсъждане в хода на настоящата процедура.

Данни за докторантурата и автореферата

От прегледа на депозираната документация констатирам, че тя е изрядна и отговаряща на критериите по смисъла на формалните изисквания за провеждане на настоящата защита. Заложените в индивидуалния учебен план изпити и дейности са успешно изпълнени. С представените 4 на брой публикации, издадени в реферирани и рецензирани източници, кандидатът отговаря на националните изисквания за покриване на научно-метричните показатели за придобиване на съответната научна степен.

Дисертационният труд е обсъден и насочен за защита от катедра „Психология“ към Философски факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

Представеният Автореферат на дисертационния труд е с подходящ обем от 27 страници, структуриран е съобразно композиционната организация на изследването и адекватно представя основните му тези, резултати, заключения.

В структурата му е включена и самооценката на автора за приносните моменти на изследването му, с които съм солидарна и приемам без възражения.

Данни за дисертацията и научни приноси

Дисертационният труд е с общ обем 202 страници. По структура и съдържание дисертацията се състои от десет раздела (увод, теоретична част, методология, резултати, дискусия, заключение, приноси, изводи, литература и две приложения.

Докторската дисертация включва 42 таблици и 36 фигури. Библиографската справка указва ползването на 192 заглавия. Преценявам теоретичната база на разработката като впечатляваща, изключително информативна, особено актуална и подходяща по академичен характер съобразно целите и специализирания език на изследването. Считам, че темата е не само дисертабилна, но и съвършено нетривиална.

Самият текст на Въведението повежда и адекватно ориентира в неговия специфичен замисъл. Още тук и макар в щрих, моделът на изследването явление е ясно представен в ракурса на динамиката на дефинитивните понятия, в релацията „психологическо управление на тормоза в училище и свързаните с нередовни хранителни нагласи“. Особено точно е доловена необходимостта от конструиране и прилагане на базирани на доказателства интервенционни програми в училищния контекст за активно ангажиране на преподавателския персонал с учениците. Искам недвусмислено да заявя, че става дума за куража на докторантката да участва във високите методологичен дебат относно потенциала на

ползваните училищни практики за психологическо управление на тормоза, чийто резултат – по същество и към настоящия момент засилва риска за проблемите и трудностите на учениците.

Друг значим компонент в замисъла на концептуалната рамка е насочеността Елени Статопулу да анализира „начините за подкрепа в училище“ и така да формира автентична представа за възможностите за реализирането на личностния потенциал, интересите, желанията на учениците. Всичко това обръща подкрепата към процеси на включване на преподавателския състав, която отличавам като най-плодоносното ядро на научно-изследователския замисъл. По оригинален начин в теоретичния анализ са интерпретативно вплетени и емпиричните предпоставки на изследването, които са положени в 4-ри проблематични кръга.

В теоретичната част на дисертационната разработка е представена изключително детайлизирана и високо информативна интерпретация за развитието на личността на юношите като ключова величина, като движението на понятието нарушени хранителни нагласи е хронологично разгърнато, в контекста на психосоциалната адаптация и интеграция на подрастващите. Разгледана е и концепцията за семейната среда като фактор за тормоза, който резултира в поведение на жертва и тласка жертвите към нарушени хранителни нагласи.

Придържайки се към историческия принцип – фактологично и аналитично – Елени Статопулу със загриженост и с дълбоко разбиране, разкрива методологичните и концептуални ограничения на подходите, с фокус на анализа върху решенията на социокултурния, мотивационния и социално-когнитивния подход, както и с ярък акцент, осветляващ дебатите в рамките на развитийните промени през етапа на юношеството.

Със същия маниер на академично писане е разработено изложението, разкриващо липсата на проучвания, изследващи нарушените хранителни нагласи като особен вид рисково поведение. Осмислянето на този факт е

мотив за докторантката да проблематизира темата за ролята на училищните психолози и преподавателския състав да са част от реалната социална мрежа за подкрепа. Нещо повече, той е креативно интегриран в поставените смислови акценти за влиянието на педагогическите практики върху преживяването на психологическо благополучие и да насърчат здравословното поведение за контрол на теглото от страна на учениците, независимо (1) от техния биологичен пол и (2) от наблюдаваното поведение на жертва или извършител, по отношение на тормоза осъществяван в училищния контекст.

Определено считам, че теоретичната рамка на дисертационния труд обогатява модела на емпиричното изследване, чрез избора на когнитивно-поведенческата терапия като рамка за ръководене на психообразователната програма на преподавателския състав, оглед повишаване компетентността на учителите за психологическо управление на тормоза в училище и свързаните с него нарушени хранителни нагласи. Оценявам тази високо информативна и систематична концептуализация като принос изобщо към теорията, приложението и методиката на качествените и количествените изследователски подходи в психологичната наука, педагогическата, терапевтичната и социалната практика по отношение на персонализирането на училищните форми за подкрепа на личностния потенциал на учениците в периода на юношеството. Именно те са основният предмет, около който гравитира методологията на осъщественото емпирично изследване, представено във втора глава на труда.

Изследването е проведено на два етапа: пилотен, свързан с оформяне на извадката (2022 г.) и основен, свързан с апробацията на психообразователната консултативна интервенция сред 37 учители от експерименталната група, включваща 12 срещи на две седмици с продължителност 60 минути (ноември 2022 г. – май 2023 г.) Приложен е

модел на полу-експериментална емпирична рамка за търсене на връзки, за които взаимодействията учител-ученици са определящи.

Методическата постановка е описана прецизно и цялостно и е извършена с добре аргументиран и съобразен със спецификата на изследването инструментариум. Статистическият анализ на резултатите е синтезно осъществен. Данните са анализирани с помощта на софтуер SPSS, версия 25. Формулираните изводи са в пряка връзка с предмета на изследването и логически произтичат от анализа на обработените данни.

Особено ценен приносен момент виждам в анализа, предложен в раздел Ограничения. Както в цялостния дисертационен труд, така и тук – ясно и категорично – Елени Статопулу демонстрира дълбоко познаване на проблематиката.

Приносите отразяват основните научни постижения в дисертационния труд:

В теоретичен аспект:

(1) Систематизирана е научна информация, изследваща динамиката на връзката „психологическо управление на тормоза и свързаните с него нарушени хранителни нагласи“.

(2) Въз основа на задълбочен преглед на съвременни статистически реалности е очертана национална изследователска картина на засилващия се риск за проблемите и трудностите на учениците по отношение здравословния контрол на теглото.

В приложен аспект:

(1) Създадена и апробирана е авторска методика за търсене на различия, сравняване на данни и извеждане на нови проучвания с връзка между психологията на развитието в юношеска възраст и психология на образованието.

(2) Проведено за първи път е комплексно полу-експериментално изследване, което използва въпросник в допълнение към получената

картина относно ефективността на психообразователни консултативни интервенции и психологическото управление на тормоза в училище, и са получени надеждни данни, в подкрепа на издигнатите седем хипотези.

По отношение на изискванията за цитиране и коректно позоваване на автори намирам, че разработката съвършено покрива критериите и отговаря на стандартите.

Въпрос: Моля, докторантката да поясни чрез каква процедура е извършила селектирането на учениците от целевата група, по отношение на критерия: *ученикът трябва да е насилник или жертва или насилник/жертва, който също проявява нарушени хранителни нагласи!*

Публикации и участия в научни форуми

Елени Статопулу е представила текстовете на общо 4 публикации по темата на дисертацията, издадени в реферирани издания и рецензирани сборници от научни конференции. Има участия в научни форуми, семинари, обучения.

В **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**, въз основа на посочените констатации, резултат от прочита на дисертационния труд „Училищният тормоз и свързаните с него нарушени хранителни нагласи сред подрастващите ученици: Психологично консултиране на преподавателския състав за ефективното психологично управление, с автор Елени Статопулу, категорично заявявам положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология.

10.11. 2024г.

В. Търново

Рецензент:

/проф. д-р Даниела Тасевска/

REVIEW

by Prof. PhD. Daniela Hristova Tasevska,
Saint Cyril and Methodius University of Veliko Tarnovo
of a dissertation for the award of an educational and scientific degree "doctor"
in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences,
professional direction 3.2. Psychology

Author: Eleni Cleantis Stathopoulou

Topic: School bullying and related eating disorders among adolescent students: *Psychological counseling of teaching staff for effective psychological management*

Research supervisor: Assoc. Dr. Teodor Gergov

In this presentation, I provide my findings from the reading of the work, the subject of discussion in the course of the present procedure.

Data on the doctoral studies and the author's abstract

From the review of the deposited documentation, I find that it is in order and meets the criteria in terms of the formal requirements for conducting the present defense. The exams and activities included in the individual study plan have been successfully completed. With the presented 4 publications issued in refereed and peer-reviewed sources, the candidate meets the national requirements for covering the scientific -metric indicators for acquiring the relevant scientific degree.

The dissertation work has been discussed and referred for defense by the Department of Psychology at the Faculty of Philosophy of the Neofit Rilski State University - Blagoevgrad.

The presented Abstract of the dissertation has an appropriate volume of 27 pages, is structured according to the compositional organization of the research and adequately presents its main theses, results, conclusions.

Its structure also includes the author's self-assessment of the contributing points of his research, with which I am in solidarity and accept without objection.

Dissertation Data and Research Contributions

The dissertation has a total volume of 202 pages. In terms of structure and content, the dissertation consists of ten sections (introduction, theoretical part, methodology, results, discussion, conclusion, contributions, conclusions, literature and two appendices.

The doctoral dissertation includes 42 tables and 36 figures. The bibliographic reference indicates the use of 192 titles. I consider the theoretical base of the development as impressive, extremely informative, particularly relevant and academically appropriate in accordance with the goals and the specialized language of the research. I believe that the topic is not only dissertable, but also completely non-trivial.

The text of the Introduction itself leads and adequately guides in its specific intention. Even here, although in outline, the model of the studied phenomenon is clearly presented in the perspective of the dynamics of definitive concepts, in the relationship "psychological management of bullying at school and related to irregular eating attitudes". The need to construct and implement evidence-based intervention programs in the school context to actively engage teaching staff with students is particularly well captured. I want to state unequivocally that it is about the courage of the doctoral student to participate in the high methodological debate about the potential of the used school practices for the psychological management of bullying, the result of which - in essence and at the present moment - increases the risk for the problems and difficulties of the students.

Another significant component in the design of the conceptual framework is Eleni Stathopoulou's orientation to analyze "ways of support at school" and thus form an authentic idea of the possibilities for realizing the personal potential, interests, and desires of students. All this turns the support to processes of inclusion of the teaching staff, which I distinguish as the most fruitful core of the research design. In an original way, the empirical prerequisites of the study, which are laid down in the 4th problematic circle, are interpretatively woven into the theoretical analysis.

In the theoretical part of the dissertation, an extremely detailed and highly informative interpretation of the personality development of adolescents is presented as a key dimension, as the movement of the concept of disordered eating attitudes is chronologically unfolded, in the context of psychosocial adaptation and integration of adolescents. The concept of the family environment as a factor in bullying that results in victim behavior and pushes victims towards disordered eating attitudes is also examined.

Adhering to the historical principle - factual and analytical - Eleni Stathopoulou with concern and with deep understanding reveals the methodological and conceptual limitations of the approaches, with a focus of analysis on the solutions of the socio-cultural, motivational and socio-cognitive approach, as well as with a bright accent illuminating debates within the framework of developmental changes during the stage of adolescence.

In the same manner of academic writing, the exposition was developed, revealing the lack of studies examining disordered eating attitudes as a particular type of risk behavior. Understanding this fact is a motive for the doctoral student to problematize the topic of the role of school psychologists and teaching staff to be part of the real social support network. Moreover, it is creatively integrated into the meaning emphases placed on the influence of pedagogical practices on the experience of psychological well-being and to promote healthy weight control behaviors on the part of students, regardless of (1) their biological sex and (2)

observed behavior of victim or perpetrator, in relation to bullying carried out in the school context.

I definitely believe that the theoretical framework of the dissertation work enriches the model of empirical research, by choosing cognitive-behavioral therapy as a framework for guiding the psychoeducational program of the teaching staff, with a view to increasing the competence of teachers for the psychological management of bullying at school and related disorders food attitudes. I appreciate this highly informative and systematic conceptualization as a contribution in general to the theory, application and methodology of qualitative and quantitative research approaches in psychological science, pedagogical, therapeutic and social practice regarding the personalization of school forms to support the personal potential of students in the period of adolescence . They are the main subject around which the methodology of the conducted empirical research, presented in the second chapter of the work, gravitates.

The research was conducted in two stages: a pilot related to the formation of the sample (2022) and a main related to the approbation of the psychoeducational counseling intervention among 37 teachers of the experimental group, including 12 meetings every two weeks lasting 60 minutes (November 2022 . – May 2023) A semi -experimental empirical framework model is applied to search for relationships for which teacher-student interactions are defining.

The methodological setting is described precisely and comprehensively and is carried out with a well-argued toolkit tailored to the specifics of the research. The statistical analysis of the results was carried out synthetically . The data were analyzed using SPSS software , version 25. The formulated conclusions are directly related to the subject of the study and logically derive from the analysis of the processed data.

I see a particularly valuable point of contribution in the analysis proposed in the Limitations section. As in the entire dissertation work, so here - clearly and categorically - Eleni Stathopoulou demonstrates a deep knowledge of the issue.

The contributions reflect the main scientific achievements in the dissertation work:

In theory:

(1) Scientific information investigating the dynamics of the relationship "psychological management of bullying and the related disordered eating attitudes" has been systematized.

(2) Based on a thorough review of contemporary statistical realities, a national research picture of the increasing risk for problems and difficulties of students regarding healthy weight control is outlined.

In applied aspect:

(1) An author's methodology for searching for differences, comparing data and bringing out new studies with a connection between the psychology of development in adolescence and the psychology of education was created and tested.

semi -experimental study was conducted for the first time , which used a questionnaire in addition to the obtained picture regarding the effectiveness of psychoeducational counseling interventions and the psychological management of school bullying, and reliable data were obtained to support the seven hypotheses raised.

Regarding the requirements for citation and correct reference to authors, I find that the development perfectly meets the criteria and meets the standards.

Question: Please explain to the doctoral student what procedure she used to select the students from the target group, regarding the criterion: *the student must be a bully or a victim or a bully/victim who also exhibits disordered eating attitudes !*

Publications and participation in scientific forums

Eleni Statopoulou has presented the texts of a total of 4 publications on the topic of the dissertation, published in refereed editions and peer-reviewed proceedings of scientific conferences. There are participations in scientific forums, seminars, trainings .

IN *CONCLUSION* , based on the stated findings, the result of the reading of the dissertation work "School bullying and the related disordered eating attitudes among adolescent students: Psychological counseling of the teaching staff for effective psychological management, with author Eleni Statopoulou, I categorically declare a positive vote for awarding of the educational and scientific degree "doctor" in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, Professional direction 3.2. Psychology.

10.11. 2024

V. Tarnovo

Reviewer:

/prof. PhD. Daniela Tasevska/